

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1606. usque ad annum 1610

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1776

VD18 90118820

§. 54. Novi tumultus ex Juliacensis Ducis obitu exorti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67222](#)

Sæc. XVII. Bohemorum tumultu Viennæ commo-
A. C. 1609. ratus fuisset: En præclarum Luther-
næ mansuetudinis specimen! sed atro-
ciora paulopost audiemus.

S. LIV.

*Novi Tumultus ex Juliacensis Dni
obitu exorti.*

*Merc. annal.
tom. 6. l. 3.
Julii Mont.
discurs. de
success. Jul.
Investit.
Carol. V.
ann. 1543.* **D**um hæc interim in Bohemia gene-
bantur, nova dissidiorum fementis
exstitit mors Joannis Guilielmi Julia-
cenis Ducis, qui sine prole mascula die
vigesima quinta Martii sexennio major
septuagenario extinctus est. Frequen-
rat de successione contendentium num-
rus, ex quibus affinitatis jure proximio-
res, caussa etiam eminere videbantur,
Wolfgangus Neoburgi Dux & Joannes
Sigismundus Elector Brandenburgicus;
cum enim Cæsareæ investituræ legibus
cautum esset, ut deficentibus masculis
conjugis Filiæ, iis vero mortuis super-
stites hæredes masculi succederent, &
Neoburgicus ex secundo genita Guiliel-
mi Ducis filia adhuc superstite, Bran-
deburgicus vero ex primogenita, sed
jam defuncta natus esset, ceteri autem
Competitores, Gonzaga Nivernius, &
Joannes Bipontinus Duces, Henricus
Bullionensis, Ernestus de Manderscheid
necnon Burgoviæ Marchio vel nonni-
remo-

remotiores ex sororibus defuncti Du- Sæc. XVII.
cis Nepotes essent, vel duntaxat a- A.C. 1609.
gnationis jus allegarent, hinc primo
Brandenburgici Legatus harum regio-
num possessionem accepit, postea Neo-
burgicus die quinta Aprilis advolans,
eum se jam præventum cerneret, in
arce Benradia substitut, donec juris
via in quodam conventu controversia
dirimeretur, interim vero jus suum e-
dito diplomate prosecutus est. Ex ad-
verso Saxoniæ Elector hunc Ducatum
sibi a Friderico & Maximiliano Impe-
ratoribus propter expensas in bello Hun-
garico & Flandrico factas donatum asse-
rebat. Hæc omnia, cum controversi
essent juris, ad Rudolphum Imperato-
rem spectabat, feudorum possessionem
tamdiu detinere, donec discussa caussa de
certo jure decisum fuisset: eapropter hic
missis ad Consiliarios Juliacenses literis,
ut cum relicta defuncti Ducis Vidua
Rempublicam administrarent, neutram-
que partem in possessionem ante certi
juris cognitionem admitterent, serio
imperabat, publicato etiam die deci-
ma quarta Maji edicto, quo omnes, ut a
vi abstinerent, hortatus, eos, quibus ad
Ducatum jus competeret, ad Judicium
Aulicam vocabat. Hanc in rem Cæsar
Leopoldum Ferdinandi II. Fratrem Ar-
chiducem, Argentinensem & Passavien-
sem

Sæc. XVII. sem Episcopum tanquam Cæsaris Pro-
A. C. 1609. curatorem Julianum decrevit, qui us-
que dum controversia componeretur, sequestrum ageret: Verum Acatholici
Principes, qui se *Correspondentes* nomi-
nabant, nec Cæsari, nec ejus Delegato
Leopoldo Archiduci quicquam defen-
bant, sed suæ sectæ Principes præter
juris Ordinem, & Cæsaris mandata ad
Ducatus possessionem admitti postula-
bant. Horum igitur subsidio suffulti
Neoburgensis ac Brandenburgicus, qui-
libet pro parte sua Ducatum invasere,
ac Leopoldum hostili manu aggredi, il-
lumque ex parte ditionis, atque ex ipsa
arce Julianensi, nomine Cæsaris reten-
ta, ejicere præsumperunt: quinimo
Brandenburgici & Neoburgenses, per-
inde acsi ipsis solis certum jus patroci-
naretur, de componendo inter se hoc
negotio Homburgi, arbitro Mauritio
Hassiae Duce, egerunt, dumque nihil
proficerent, novum Conventum Tre-
moniæ die trigesima prima Maji celebra-
runt, ubi inter eos die vigesima Junii
decretum, ut communi nomine inte-
rim hanc ditionem administrarent, sub-
ditisque in fidein acceptis omnia com-
muni consilio, usque dum omnis con-
troversia fuisset decisa, agerent, salvo
tamen reliquorum contendentium jure.
His ita constitutis Principes Düsseldorf

plum

pium profecti in urbem, civium militum- Sæc. XVII.
que auro corruptorum opera, intromitti A. C. 1609.

sunt, Provinciæ comitia postmodum
Düsseldorf celebratur: reclamabant
veteres Consiliarii, obliuctabatur etiam
Cæsar, prævaluit tamen debiti obsequii
legibus præfracta dominandi libido:
Nihilominus Imperator, ne suo deesset
muneri, die decima tertia Julii edictum
affigi jussit, quo rursus Leopoldum Cæ-
fareæ Majestatis, ut vocant, Commis-
sarium declarans, privatam, violentam-
que Ducatus possessionem cunctis Com-
petitoribus inhibuit: attamen Neobur-
gensis ac Brandenburgicus decima die
Menphis Augusti datis ad Cæsarem lite-
ris ab omnibus sub Cæsareæ Commis-
sionis obtenu. attentandis ad Electo-
rum & Imperii Principum tribunal pro-
vocabant, pro more suo verbis conte-
stantes, quod nullum jus Cæsareæ Ma-
jestati præripere, vel quicquam ad de-
spectum vel imminutionem auctoritatis
suae attentare, Juliacensis ditionis inva-
sione intendant, postulent tamen, ut Cæ-
sar edicta adversus eorum jus affixa revo-
care, ipsosque in possessione conservare,
reliquis vero Competitoribus indicta
mulcta, perpetuoque silentio, mandare
velit, ut se tranquillos usque ad litis
finem contineant. Ea agendi ratio ni-
mium audax videbatur, ut eam omnino
dissi-

Sæc. XVII. dissimulare posset Leopoldus Archidux,
A. C. 1609. qui mox promulgato edicto ad horum
provocationem respondens, jus Cæsaris
utpote supremi Judicis ac feudi Domini
graviter læsum gaerebatur, præcipue
cum Cæsar jam ante Ducis obitum ad
ipsius, ejusque Patris preces hujus Du-
catus curam, & administrationem ge-
fissem, consentientibus omnium Ordin-
num Statibus, proin nupera hæc Du-
catus, utpote nullo modo vacantis, po-
fessio violentæ usurpationis crimen re-
dolet, aliunde vero communis juris
essem, ut ubi inter diversos hæredes al-
ter alterum excludere nititur, judex
Ordinarius, nedum Majestas Cæsarea
propter metum armorum & futuri tu-
multus, possessionem ex officio deneget,
donec in judicio lis definiatur: Verum
insuperhabitibus his præter Brandenburgi-
cum Neoburgicus assumpto Solmendi
Comite loca fere omnia Juliacensis Du-
catus perlustrat, sumptoque a subditis
fidelitatis sacramento possessionem adit,
Belgarum foederatorum ope, neconon
Franciæ Regis promisso suffultus. Hic
enim Brandenburgici & Neoburgensis
Oratoribus, qui ineunte Mense Septem-
bri in Franciam profecti sunt, promis-
sum utrique militum numerum auxit,
exercitumque ad Geldriæ fines urgente
ita necessitate destinatum tenuit. Vi-
cillum

cissim vero Leopoldus facta exercitus Sæc. XVII.
sui recensione die vigesima Octobris A. C. 1609.
quamplurimos Pistores ac Zythebas
unacum molendinis ad necessariæ susten-
tationis commodum in urbem introdu-
xit, arcemque validis munitionibus fir-
mavit, & Brendenbendiam in potesta-
tem suam accipiens præsidio validissi-
mo munivit, militemque a Cognato suo
Alberto Archiduce in Brabantia & alibi
dimissum conscripsit.

§. LV.

*Bellicus utrinque apparatus pro ju-
rium defensione.*

Haud seigniores erant ambo Principes,
qui pariter habitu militum suorum
delectu aliquos quidem trajecto Rheno,
alios alibi in Juliensem ditionem in-
vexerunt, ac deliberatione cum Cliviæ
& Juliaci Ministris habita armis fese &
militibus, quantum per angustam tem-
poris moram licuit, instruxerunt, nec-
non munitiones finitimas, pagosque
& transitus obsedere, promulgato e-
dicto, vi cuius Ecclesiasticis quidem,
ne Leopoldo quicquam subsidii con-
ferrent, reliquis vero, ne se a Leopoldi
mandatis deterrei paterentur, impe-
rabant: Huic edicto aliud recta opposi-
tum Cæsar die vigesima prima Octobris
pro-